

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
010/21	Formannskapet	02.02.2021
004/21	Kommunestyret	16.02.2021

Kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv

Innstilling fra Formannskapet - 02.02.2021 - 010/21

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Kommunestyret- 004/21:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Formannskapet- 010/21:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret i Rygge og bystyret i Moss fattet slikt likelydende vedtak 23.januar 2016.

«Planstrategi for Moss og Rygge 2016-19 datert 23.januar vedtas som grunnlag for kommunenes planarbeid i perioden. Arbeidet med planprogram for ny felles kommuneplan igangsettes som skissert i saken med behandling av høringsutkast før sommeren og sluttbehandling tidlig høst 2017. Det skal utarbeides en kommunedelplan for levekår og livskvalitet som ser i sammenheng alle temaer som omhandler levekår for innbyggere. Planen skal representere hele livsløpet».

Redegjørelse for saken:

I intensjonsavtalen for Rygge og Moss kommuner fremkom det hvordan kommunen skal fremstå som tjenesteyter, utøve myndighet, være samfunnsutvikler, utvikle lokaldemokrati og være arbeidsgiver.

Ved utarbeidelse av ny kommuneplan for nye Moss kommune ble det lagt til grunn at samfunnsdelen skal bestå av visjon for den nye kommunen, samfunns mål og strategier for prioriterte satsingsområder og langsiktige arealstrategier. Som en del av kommuneplanarbeidet er det utarbeidet ny visjon - Mangfoldige Moss – skapende – varmere – grønnere.

I all offentlig planlegging er et sentralt tema at det tilrettelegges for medvirkning.

Medvirkning er lovregulert i Plan- og bygningsloven i kapittel 5, § 5-1: Enhver som fremmer planforslag skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private. Kommunen har et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på andre måter. Det er redegjort mer utfyllende om medvirkning under punktet høringsinnspill.

Kommuneplanen:

Kommuneplanen omhandler

- Levekår og folkehelse
- Verdiskapning og kompetanse
- Miljø og energi
- Arealdisponering og infrastruktur

Disse harmonerer med hovedområdene i gjeldende fylkesplan. Kommuneplanens arealdel skal være en oppfølging gitt i samfunnsdelen. Den skal være en grovmasket og overordnet plan, som setter rammer og betingelser for fremtidige tiltak og arealbruk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

Vurderinger:

Norske kommuner har ansvaret for å gi et godt tjenestetilbud til kommunenes innbyggere. Samfunnet er stadig i bevegelse og krever at kommuner endrer sitt tjenestetilbud i takt med denne. Begrepet samfunnsfloker er et begrep som søker å forklare komplekse samfunnsmessige utfordringer kommuner står overfor. I fylkesplanens samfunnsdel er det pekt på at i arbeidet med samfunnsfloker er det spesielt viktig å ha fokus på medvirkning fra brukere og borgere.

Noen floker vil være mer alvorlig og komplekse enn andre og krever andre løsninger enn de kommunen rår over i dag. For å løse disse flokene kan man søke samarbeid med andre kommuner, statlige myndigheter, utvikle nye metoder og iverksette innovasjoner som omhandler annet enn å imitere andres praksis. Det vil være behov for å legge en helhetlig og tverrfaglig tilnærming til grunn for å nyttiggjøre seg synergieffekten som oppstår når flere arbeider mot felles mål.

FNs bærekraftsmål og de fire velferdspilarene bolig, helse, utdanning og arbeid har vært førende i utarbeidelsen av planen. Denne planen har hatt fokus på bærekraftsmålene utrydde fattigdom, utrydde sult, god helse, god utdanning, likestilling mellom kjønnene, anstendig arbeid og økonomisk vekst, mindre ulikhet, bærekraftige byer og samfunn, fred og rettferdighet og samarbeid for å nå målene.

I tillegg vil de variablene som SSB definerer til å gi god livskvalitet og gode levekår være sentrale. Disse variablene er bolig og nærmiljø, politiske ressurser, sosiale relasjoner, arbeid og utdanning, arbeidsmiljø, trygghet, livskvalitet, økonomi, helse og fritid. Kultur vil også være en del av kommunedelplanen.

Det vurderes at det vil være områder hvor denne planen vil ha en målkonflikt med andre planer. Dette omtales i planen.

En utfordring for Østfold og mer spesifikt Moss og Rygge kommuner, er at vi over år har skåret svært lavt i flere levekårsstudier. Vi har utarbeidet rapporter som beskriver de utfordringer kommunen står overfor. Til tross for gode kunnskapsoppsummeringer og iverksettelse av tiltak, har vi som kommune ikke klart å løse samfunnsflokene. En del av flokene krever samhandling mellom stat og kommune. Dette kan være overgang mellom ungdomsskole og videregående skoler, samhandling mellom kommunale helsetjenester og spesialisthelsetjenesten og innholdet i utdanningsinstitusjoner.

Frivillig sektor er viktig for å skape gode lokalsamfunn og bidrar på ulikt vis til å løse samfunnsflokke. Frivillig sektor har vært en viktig bidragsyter innenfor fysisk og psykisk helse, rus, omsorg for barn og inkludering. De har bygd ut tjenestetilbud til utsatte grupper som det offentlige senere har tatt ansvar for, de har utviklet nye arbeidsmetoder, ofte med stor vekt på brukerinnflytelse og deltakelse fra lokalsamfunnet. Med bakgrunn i dette vil det være viktig å videreutvikle samarbeidet med frivillig sektor.

Målet med å utarbeide en kommunedelplan for nye Moss kommune er å samle kommunen på tvers av sektorer, organisasjoner og fagmiljø. Det skal utvikles en felles forståelse og retning i det forebyggende arbeidet for å løse levekårsutfordringer i kommunen. I denne sammenheng vil et økologisk perspektiv hvor vi ser på innbyggerne i en større kontekst, være viktig.

Kommunens visjonsarbeid og kommuneplanens samfunnsdel vil gi viktige føringer for de begrensninger som må gjøres. Slik samfunnsmålene foreligger i nåværende kommuneplan, vil det være naturlig at kommunedelplanen berører alle disse målene, men i ulik grad. Det vil også være nødvendig i utarbeidelsen av planen å se på grenseoppganger mellom denne planen og andre planer som er utarbeidet.

Ambisjonen for kommunedelplanen er at den skal kunne være tydelig i sin anbefaling av prioriterte områder. Det blir derfor viktig at planen blir lett operasjonaliserbar slik at det kan bli en god sammenheng mellom kommunedelplan og den øvrige virksomhetsstyringen. Sammenhengen mellom mål og tiltak vil synliggjøres i planen. Oppfølging av tiltakene vil være kommunedirektøren og de ulike kommunalavdelingene sitt ansvar. Det vil føre for langt å presisere dette under hvert tiltak på nåværende tidspunkt.

Medvirkning og høring:

I utarbeidelsen av kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv er det innkommet konstruktive og gode, faglige innspill i flere runder. En del av det som er innkommet er støtte til det som allerede er presentert i høringsutkastet og andre innspill er nye. Alle høringsinnspillene er gjennomgått og vurdert.

Innbyggerne og ansatte i Moss og Rygge kommuner har hatt mulighet for å komme med innspill til kommunedelplanen gjennom gjestebud og i en høring etter Plan- og bygningsloven. I gjestebudene var ungdom, voksne, eldre, næringslivet, ansatte og frivilligheten representert. I tillegg til prosessen med gjestebud, er mulighet for å medvirke kunngjort i lokalavis, på kommunens hjemmeside, kommunens facebook-side og gjennom utsending av høringsbrev. Det ble også gjennomført møter med lokalbefolkningen seks steder i kommunen.

Nye og planlagte innbyggermøter ble ikke gjennomført i høringsperioden på grunn av korona-situasjonen.

Planen ble lagt ut på høring med frist 1.oktober 2020. Dette ble kunngjort på kommunens hjemmeside og på kommunens facebookside. I tillegg ble det sendt ut høringsbrev til offentlige myndigheter som fylkesmann, fylkeskommunen og direktorat. Ved hjelp av frivillighetskoordinator ble det utarbeidet adresseliste til lag og organisasjoner i Moss. Det ble gjort egne henvendelser til skoler slik at alle elevråd i barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler ble gjort oppmerksom på høringen. Det ble gjort henvendelser til institusjoner og organisasjoner som jobber med utsatte grupper. Fontenehuset, Foreningen Fri, Personalpartner og Varmestua er eksempler her. Kommunetorget ble kunngjort holdt åpent 29.august slik at innbyggere som var interessert i mer kunnskap om planen, ønsket kopi av planen eller ville komme med innspill fikk mulighet til det.

Kopi av høringsbrev og planen har lagt på biblioteket i Moss, Rygge og på Kommunetorget gjennom hele høringsperioden.

Det er mottatt i alt 11 innspill i høringsperioden. Høringsinstansene beskriver planen som god, grundig og godt gjennomarbeidet, med god forankring til bærekraftsmålene. Fylkesmannen gir kommunen honnør til høringsdokumentet og berømmer kommunen for å ha utarbeidet en helhetlig plan for å møte sammensatte utfordringer på en tverrsektoriell og helhetlig måte. Fylkeskommunen trekker fram satsing på nærmiljøskoler som et spennende utviklingsarbeid, og utarbeidelse av et livskvalitetsbudsjett som svært spennende.

I tabellen fremkommer en kort presentasjon av innspillene som krever en vurdering. Alle høringsinnspillene følger vedlagt.

Høringsinstans	Innspill	Vurdering
Ekholt Vel	Landskapsvernområder Trafikk Kallumjordet	Omhandles i arealdelen Omhandles i Miljøløftet Moss og i Trafikksikkerhetsplan for Moss og Rygge kommuner 2019-2023. Egen politisk behandling av saken som kommunedirektøren ikke kommenterer.
Fontenehuset	Vise sammenheng mellom kommunedelplan og handlingsplaner som skal følge opp tiltakene. Gjelder planen alle i Moss?	Sammenhengen skal fremkomme i økonomiplan/virksomhetsplaner. Ja, planen omhandler alle innbyggere i Moss og det er vurdert at det i denne planen vil føre for langt å løfte fram alle enkeltgruppene. Den gruppen som er løftet fram er barn og unge. Det empiriske grunnlaget for planen viser blant annet til SSBs definisjon av livskvalitet. Dette er en økologisk og systemteoretisk tilnærming som omfavner alle livets viktige områder og sammenheng mellom disse.
Statens veivesen	Trafikksikkerhet	Ivaretatt i trafikksikkerhetsplan for Moss og Rygge kommuner 2019-2023
Moss frivilligsentral og eldrelev	Frivillighet som egen verdi og egenart	Innarbeidet i planen.
Rygge og Ekholt menigheter	Samarbeid med trossamfunn	Innarbeidet i planen.
Viken fylkeskommune	Tydeliggjøre hvordan skal tiltakene følges opp, gjennom prioritering og hvor ansvaret ligger.	Tiltakene vil følges opp gjennom økonomiplan/virksomhetsplaner.

Framtiden i våre hender	Ingen forslag til endringer.	
Personalpartner	Ingen forslag til endringer	Videreutvikle samarbeid med bedrifter som legger til rette for aktiv arbeidsdeltakelse er innarbeidet i planen.
DNT Vansjø	Aktivitetsråd Blå-grønne strukturer Frivillighet	Er allerede innarbeidet i planen. Er en del av klimaplanen. Er allerede innarbeidet i planen.
TryggEst	Innarbeide vold og overgrep i planen Rullering av Mosseregionens handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Jobbe med forebygging, avdekking og håndtering av vold spesielt mot sårbare og risikoutsatte voksne.	Innarbeidet i planen Er igangsatt. Forebygging i forhold til alle områder er sentral i planen. De spesifikke tiltakene ivaretas gjennom handlingsplan mot vold i nære relasjoner.
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Innarbeide reformen «Leve hele livet».	Innarbeidet i planen.

Etter fristen for høringsinnspill var utgått ble det gjennomført møter med råd og politiske utvalg i regi av Moss kommune hvor status for innspill ble presentert. Det ble gitt mulighet for råd og utvalg til å komme med innspill innen 15. desember. Det er ikke innkommet forslag fra råd og utvalg. Saken vil bli behandlet i Formannskapet og i Kommunestyret i februar 2021.

Konsekvenser for nye Moss:

Kommunedelplanen vil være førende for arbeidet innenfor feltet levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv. Det er fortsatt usikkert hvordan pandemien vil påvirke mossesamfunnet på sikt.

Miljø og klimakonsekvenser:

Miljø og bærekraftig utvikling vil være sentrale tema og vil bli ivaretatt i utarbeidelsen av ny kommunedelplan.

Folkehelsekonsekvenser:

Målgruppen for planen er alle kommunens innbyggere. Målet for planen er å samle på tvers av sektorer, organisasjoner og fagmiljø. Dette for å utvikle en felles forståelse og retning i det forebyggende arbeidet når det kommer til levekårsutfordringer i kommunen. Det må antas at lykkes man med dette arbeidet vil det ha en positiv konsekvens for livsstilsfaktorer, sosiale faktorer og fysiske forhold.

Økonomi:

Kommunens økonomi vil være avgjørende for når og hvilket omfang tiltak i planen iverksettes.

Konklusjon:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Kommunestyret 16.02.2021:**Behandling:**

Tilleggsforslag fremmet av Michael Torp, Fremskrittspartiet
Nytt delmål, med strategi og tiltak:

Kapasitet i eldreomsorgen

Delmål:

I Moss har alle med behov tilgang på et variert pleietilbud med god kapasitet.

Strategi:

Det skal tilrettelegges for at de som ønsker det skal få bo og motta pleietjenester i eget hjem, men samtidig skal kommunen sikre nok kapasitet for de som ikke har mulighet til dette.

Tiltak:

et bygges flere plasser med heldøgns omsorg, i henhold til kommunens kartlagte behov.

Tilleggsforslag FrP og H fremmet av Michael Torp, Fremskrittspartiet

Nytt delmål, med strategi og tiltak:

Valgfrihet

Delmål:

I Moss åpner kommunen for valgfrihet innen Helse- og omsorgssektoren.

Strategi:

Der det er mulig, skal de som har krav på kommunale omsorgstjenester kunne velge hvem som skal levere disse tjenestene.

Tiltak:

Innføre fritt brukervalg, samarbeide med private og ideelle organisasjoner om å levere helse- og omsorgstjenester.

Tilleggsforslag Høyre og FRP fremmet av Lars Thomas Olsen Paulshus, Høyre

Under tiltak på side 21, under kulepunkt videreutvikle en strategiplan for velferdsteknologi...

Legges følgende kulepunkt til:

"Kommunen stimulerer til en bedre koordinering av tverrfaglige tjenester som gis brukere innen barnevern, eldreomsorg og andre relaterte helsetjenester"

Votering:

Tilleggsforslaget fra FrP fikk 5 stemmer (FrP og 2 stemmer Uavh) og falt.

Tilleggsforslag fra FrP og H fikk 16 stemmer (FrP, H, 2 stemmer Uavh og V) og falt.

Tilleggsforslag fra H og FrP fikk 19 (H, FrP, MDG, 2 stemmer Uavh og V) og falt.
Innstillingen fra formannskapet ble vedtatt mot 4 stemmer (FrP og 1 stemme Uavh)

Kommunestyret- 004/21:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Formannskapet 02.02.2021:

Behandling:

Forslag fremmet av Michael Torp, Fremskrittspartiet

Nye delmål, med strategi og tiltak:

1. Valgfrihet

Delmål: I Moss åpner kommunen for valgfrihet i pleietilbudet.

Strategi: Der det er mulig, skal de som har krav på kommunale pleietjenester kunne velge hvem som skal levere tjenestene.

Tiltak: Innføre fritt brukervalg, samarbeide med private og ideelle organisasjoner om å levere pleietjenester

2. Kapasitet i eldreomsorgen

Delmål: I Moss har alle med behov tilgang på et variert pleietilbud med god kapasitet.

Strategi: Det skal tilrettelegges for at de som ønsker det skal få bo og motta pleietjenester i eget hjem, men samtidig skal kommunen sikre nok kapasitet for de som ikke har mulighet til dette.

Tiltak: Det bygges flere plasser med heldøgns omsorg, i henhold til kommunens kartlagte behov.

Ingrid Blindheim, enhet samfunnsutvikling orienterte.

Votering:

FrPs forslag fikk en stemme (FrP) og falt.

Kommunedirektørens forslag ble vedtatt mot en stemme (FrP).

Formannskapet- 010/21:

Kommunestyret vedtar kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv.

Hans Reidar Ness
Kommunedirektør
Moss 04.01.2021

Vedlegg i saken:

14.01.2021	Kommunedelplan desember 2020
16.10.2020	Høringsuttalelse - kommunedelplan for levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - Fylkesmannen i Oslo og Viken
16.10.2020	AcosSvarInn.xml
05.10.2020	Prosjekt TryggEst - høringsinnspill
05.10.2020	Innspill til kommunedelplan for levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv fra TryggEst
02.10.2020	Høringsuttalelse - tillegg fra Ekholt Vel - kommunedelplan for levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv i Moss 2020-2032

01.10.2020 Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Østfold
01.10.2020 Følgesmail
01.10.2020 Ekholt Vel - innspill
30.09.2020 Innspill til kommunedelplan
30.09.2020 Innspill levekår livskvalitet FIVH
30.09.2020 Høringsuttalelse - kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - Viken fylkeskommune
30.09.2020 AcosSvarInn.xml
29.09.2020 Høringsuttalelse - kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - fra Rygge og Ekholt menigheter
28.09.2020 Oversendelse - høringsuttalelse - kommunedelplan levekår og livskvalitet - Moss Frivilligsentral
28.09.2020 Kommunedelplan levekår
25.09.2020 Høringsuttalelse fra Statens vegvesen - kommunedelplan levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv 2020-2032 - Moss kommune
25.09.2020 AcosSvarInn.xml
21.09.2020 Høringsuttalelse til Kommunedelplan (LOLL) 2020 - 2032 - fra Fontenehuset Rygge
21.09.2020 Oversendelse 19.09.20 - Høringsuttalelse til Kommunedelplan (LOLL) 2020 - 2032- fra Fontenehuset Rygge
21.09.2020 referat Fontenehus pdf
16.06.2020 Høringsutkast kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv
13.05.2020 Kommunedelplan Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv - politisk behandling
13.05.2020 Planprogram
13.05.2020 Sammendrag av innspillene varmere
28.12.2020 Veileder for vurderinger av politiske saker